

ol. BANGSBO VANDMØLLE

Frederikshavn Købstad, Horns herred,

Hjørring amt.

Arkiv reg. no.: 10.03.00

Vandmølle/ + ~~×~~

Matr. no.:

Synonym:

Foto:

Kort snit:

Film/ neg. no.: kopi postkort, o.1910,

Fredning:
andet:

Alment iøvrigt:

+ ~~×~~

- det antages at Bangsbo Mølle har en oprindelse i 1500-tallet, hvor den tilhørte Bangsbo Hovedgaard.

Kildematerialet ikke gennemgaaet.

En periode har dens primære opgave været som Stampemølleri, hvor der paa modsatte aabred opførtes en savmølle. Oplysninger savnes.

Møllehuset nedbrændte 23. November 1881, af ikke oplyste aarsager. Branden omfattede kun dette bygningsafsnit, trods antændelse af stuehusets gavl, der blev nedkæmpet.

Brandtomten henlaa som ruin i flere aar, hvor de to ikke brændte vandhjul stille gik i forfald.

Møllen ejedes paa brandtidspunktet af Hofjægermester Nyholm til Bangsbo, men var bortforpagtet til møller Johan Redder. Møllen var brandforsikret.

- efter branden og mølleriets nedlæggelse, blev der indrettet sommerrestaurant paa stedet med bibeholdelse af det gamle stuehus, der var opført i bindingsværk med halvafvalmet tegltag.

- I forbindelse med Vandmøllen, har der eksisteret en vindmølle som hjælpekraft. Der syntes ikke at foreligge oplysninger om denne!.

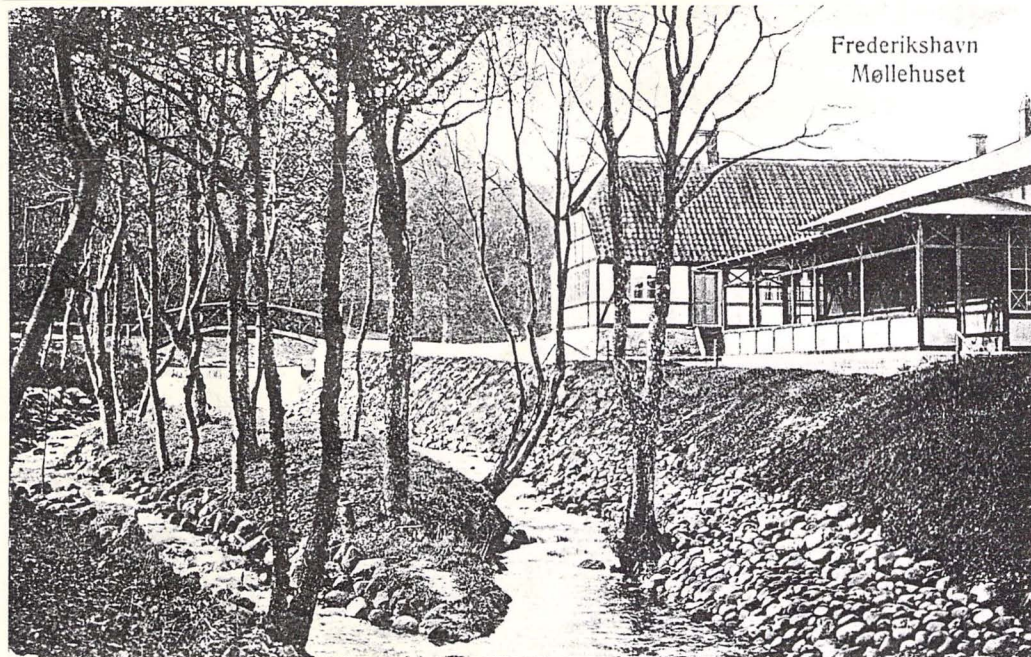
- møllen erhvervedes 1945 af Frederikshavn Kommune.

IMNI DK - / UTM:

Nuv. ejer:
adresse:

Registrant: Bertil Larsen

dato: 12. September 1970

Kopi postkort; o. 1910

01. - 10.03.00

B A N G S B O V A N D M Ø L L E

Frederikshavn Købstad, Horns herred,
Hjørring amt.

Vendsyssel Tidende, 24. November 1881

Frederikshavn 24. November.

I L D S V A A D E

Bangsbo Vandmølle er igaar nat nedbrændt. Ilden om hvis opkomst endnu intet vides, opdagedes mellem kl. 2 og 3. Da sprøjten fra Frederikshavn ankom til stedet kl. 5, var møllen falden, men det brændte endnu stærkt i grunden, ligesom vaaningshusets bindingsværksgavl var antændt. Her slukkedes ilden imidlertid strax, og det lykkedes at hindre den i at udbrede sig videre. Møllen ejes af Hofjægermester Nyholm, Bangsbo, og var forpagtet af Hr. Johan Redder. Af møllens inventar reddedes intet, men dette saavel som bygningen var brandforsikret.

61. BANGSBO MØLLE

Arkiv reg. no.: 10.03.00

FREDERIKSHAVN KØBST.

HJØRRING AMT

Samlingsbind:

For 100 Aar siden — 1881

Frederikshavn 24. November. Ildsvaade. Bangsbo Mølle er i Gaar Nat nedbrændt. Ilden, om hvis Opkomst endnu intet vides, opdagedes mellem Kl. 2 og 3. Da Sprøjten fra Frederikshavn ankom til Stedet Kl. 5, var Møllen falden, men det brændte endnu stærkt i Grunden, ligesom Vaaningshusets Bindingsværksgavl var antændt. Her slukkedes Ilden imidlertid strax, og det lykkedes at hindre den i at udbrede sig videre. Møllen ejes af Hofjægermester Nyholm, Bangsbo, og var forpagtet af Hr. Johan Redder. Af Møllens Inventar reddedes intet, men dette saa vel som Bygningen var brandforsikret.

VENDSYGSEL TIDENDE
24. NOV. 1881

Bertel Larsen

DK - 8260 VIBY J.

02. BANGSBO MØLLE

Arkiv reg. no.: 10.03.00

Frederikshavn Købstad, Horns herred,

Hjørring amt.

Vindmølle/ + ⚓

Matr. no.:

Synonym:

Foto:

Kort snit:

Film/ neg. no.:
kopi postkort 1905, 1915

Fredning:
andet:

Alment iøvrigt:

+ ⚓

- hvornaar den første vindmølle er opført som hjælpe-
kraft for Bangsbo Vandmølle, er ikke oplyst. Imidlertid
bliver den nedbrudt og flyttet til Taars.
- omkring 1900 opføres paany en vindmølle som hjælpe-
kraft, hvilket nok sker paa baggrund af branden i vand-
møllen 1881.
- den "nye" opførte mølle havde tidligere staaet ved
Hulsig ved Skagen.
- undermølle, 8-kantet, opført i kløvet kampesten i een
etage. Krop, 8-kantet, i træ til hatten, spaanklædt. Løg-
formet hat, spaanklædt, senere ændret til tagpap. Krøj-
ning med svans og sejlrigning. Vingefang ikke oplyst.
- møllen var p.g.a. sin lidenhed uden omgang, da af- og
paasejling foregik fra jorden.

Nuv. ejer:
adresse:

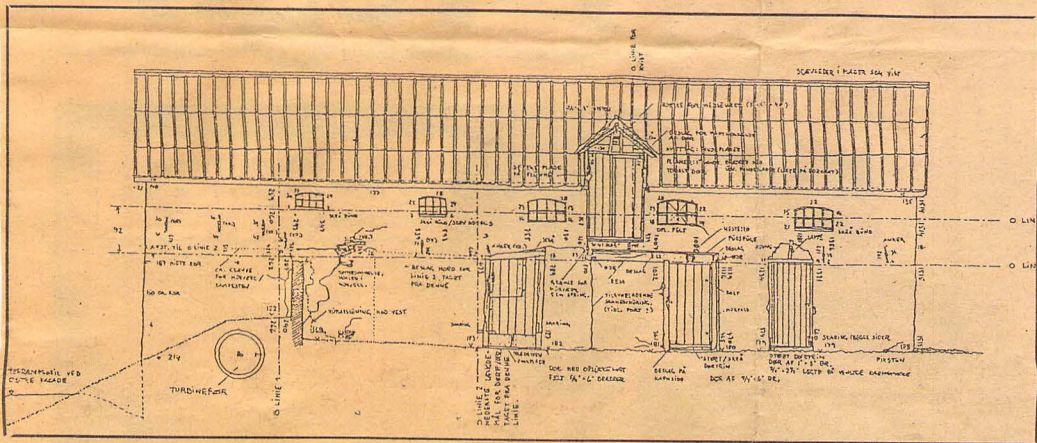
Registrant:

Bertil Larsen

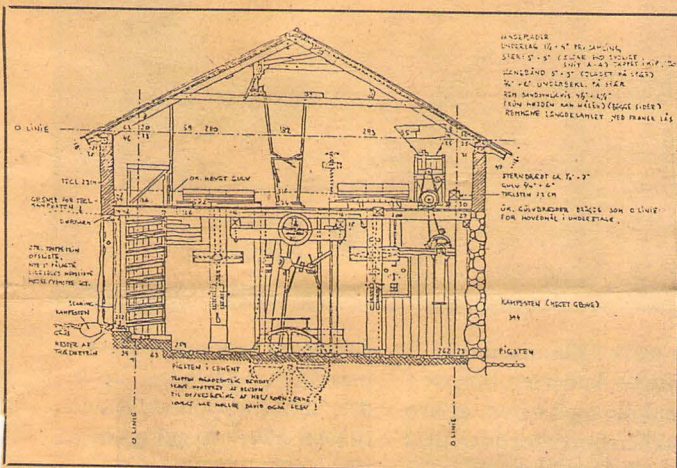
dato: 12. september 1970

Vandmølle i århundreder

Da Møllehusets vandmølle brændte i 1880'erne voksede Bangsbo Mølle, der nu søges fredet.

Vandmøllens facade mod vest fortæller en del om bygningens historie gennem det sidste århundrede (efter Nordkap)

Tværsnit af vandmøllen i Bangsbostrand efter opmåling af arkitekt Roald Nordkap.

En spændende mølle- og bygningshistorie, der også er af særlig lokalhistorisk interesse, ligger gemt i det gamle møllehus til Bangsbo Mølle. Det er baggrunden for den besigtigelse, som museumsfolk i går foretog her og på Knivholt sammen med arkitekt m.a.a. Knud Vaaben fra Planstyrelsen.

Der har langs åerne i Frederikshavn kommune været striber af små og større vandmøller, og ved Bangsbo å har man endnu to, der kan restaureres og indrettes som museer med mindelser om en tid, da de repræsenterede en industriel side af landbruget.

Lindet Mølle i Åsted er allerede fredet og under restaure-

ring, og nu har man søgt om fredning af det gamle møllehus i Bangsbo.

Der har været vandmølle på stedet i hvert tilfælde siden 1500-tallet, fortæller museumsinspektør Per Ole Schovsbo. Der har oprindeligt været valkmølle til klædefremstilling og savmølle måske på den anden side af åen.

Siden blev det en kornmølle, men den var mindre end den mølle, der indtil branden i 1880'erne lå ved restaurant Møllehuset.

Efter branden blev vandhjulene stående i flere år, men

møllen blev aldrig genopbygget. I stedet udviklede Bangsbo Mølle sig til en større kornmølle, og det kan bl.a. aflæses i bygningerne, hvor man stadig kan spore de udvidelser, der blev foretaget.

Møllernes tid sluttede brat

Det oprindelige møllehus var opført i bindingsværk, men i slutningen af sidste århundrede blev bygningen omsat i kampsten, og den fungerede til midten af dette århundrede som mølle for både brødkorn og grutning til foder.

En ny levnedsmiddelov, der krævede lukkede systemer, betød, at brødkorn efterhånden blev malet bl.a. på motormøllen i Frederikshavn, og grutning af korn til foder blev efterhånden en mindre forretning, da gårdene selv fik først vindmotorer og siden elektriske kværne.

Det betød i praksis, at æraen var ude for både de gamle vindmøller og vandmøllerne. I løbet af ganske få årtier forsvandt i hundredvis af flotte, karakteristiske møller i det danske landskab.

Det er de sidste stumper, man er ved at redde nu som minder om en karakteristisk del af erhvervslivet.

Bangsbo Mølle er allerede opmålt i detaljer af arkitekt m.a.a. Roald Nordkap, og Bangsbo Museum har desuden søgt planstyrelsen om en bevilling på 50.000 kr. til opmåling af hovedbygningen på Knivholt.

Besigtigelserne af bygningerne i går er indledningen til den fredningssag, man har ønsket gennemført.

Bo-

Udklip af Frederikshavns Avis

9900 Frederikshavn, den
Kildeangivelse uden ansvar

20 JUNI 1987